



## NILS AGDLER JA TIMO MENKE: LAHJOITTAJIEN MUOTOKUVIA

23.03.2018 - 02.09.2018

PROJEKTIHUONE

**Ennakkotutustuminen näyttelyihin medialle torstaina 22.03.2018 kello 11.00.****Avoin taiteilija- ja kuraattorikierros yleisölle perjantaina 23.03.2018 kello 12.00, avajaiset 18-20.****Nils Agdler ja Timo Menke saapuvat Poriin ja on tavattavissa kaikissa tilaisuuksissa.**

Yleensä ajatellaan, että lahjoittaminen on epäitsekkäs hyvä teko, joka tehdään vapaaehtoisesti, ilmaiseksi ja usein anonymisti. Julkisten (taide)kokoelmien syntymisen ja niiden arvon muodostumisen kannalta yksityisten henkilöiden tekemät lahjoitukset ovat usein olleet ratkaisevan tärkeitä. Lahjoituksiin liittyy monia eettisiä kysymyksiä, joita **Nils Agdlerin** ja **Timo Menken** Lahjoittajien muotokuvia -projekti avaa epätavallisesta näkökulmasta. He tarkastelevat lahjoittamista keinona ”jatkaa sukua”, säilyttää jotain itsestään jälkipolville, yhteiskunnallisena toimintana, joka näyttäytyy eräänlaisena isyyden muotona tai jatkumona. Tämän myötä lahjoittamisen prosesseista eettisine näkökohtineen paljastuu yllättäviä yhtäläisyyksiä aivan toisenlaiseen aihepiiriin. Monet sellaiset peruskäsitteet kuin ”näyttely”, ”taideteos”, ”isyys” ja ”lahjoitus” saavat tässä näyttelyssä kaksoismerkityksiä.

Äkkiseltään ajatellen Agdlerin ja Menken kolmikanavainen dokumentaarinen elokuvainstallaatio *Gifted Men* (suom. lahjakkaita miehiä) vuodelta 2015 on kaukana taidemuseoiden kokoelmapoliittisista kysymyksistä, käsittelee teos Tanskassa toimivien spermapankkien toimintaa. Elokuvassa haastatellaan anonymiä luovuttajia sekä klinikoiden toiminnasta vastaavia henkilöitä Kööpenhaminassa, Odensessa ja Aarhusissa. Vain pieni prosentti halukkaista hyväksytään lahjoittajiksi ja elokuvassa kuullaan niiden miesten ajatuksia ja motiiveja, jotka ovat täyttäneet annetut kriteerit. Teos kiinnittää huomion luovuttajien tiukkaan seulontaan, sperman tuotteen valmistamiseen ja markkinointiin sekä maskuliinisuuteen ja isyyteen liittyviin kysymyksiin. Teos on ajankohtainen aikana, jolloin käsitys perheestä on muuttunut ja perhemallien moninaisuus tunnustetaan. Nykytiedon valossa näyttää siltä, että sperman laatu heikkenee tulevaisuudessa edelleen, ja vastaavasti eri maiden välinen hedelmällisyysturismi lisääntyy Euroopassa. Spermapankille tehdyllä lahjoituksella on yhteiskunnallista ulottuvuutta.

Timo Menke toteaa: ”Anonymi spermanluovuttaja toimii kuin sokea luoja: hän panee alulle kokonaisen sukupuun tai populaation, joka ei tiedä hänestä eikä voi oppia tuntemaan alullepanijaansa. Luovuttajan toiminta vaikuttaa yhteiskunnan demografiseen rakenteeseen kauaskantoisemmin kuin hän itse tai mikään muukaan taho voi aavistaa.”

Agdler ja Menke ovat toteuttaneet *Donor Portraits – Lahjoittajien muotokuvia* -näyttelyä varten myös uuden mieskuva ja maskuliinisuutta tutkivan teoksen yhteistyössä Porin Mies-Laulun kuorojen kanssa. Mieskuoroperinteen esityskonventioista ammentavassa teoksessa ikämiesten kuoro Vaarinlaulu esittää hautajaiskappaleena käytetyn Schubertin (1797 – 1828) laulun *Pyhä on Herra*, nuorten miesten ryhmä Välimiehet Annie Lennoxin ja D.A. Stewartin kappaleen *Sisters Are Doin' it for Themselves* (1985). Molemmat kappaleet kuvastavat luopumista - siinä missä vanhempi sukupolvi jo valmistautuu astumaan syrjään, todistaa nuorten miesten sukupolvi sukupuoliroolien ja ehkä myös maskuliinisuuden muutosta, sikäli kun se on perustunut miehen vastuuseen perheen elättäjänä ja asemaan perheenpäänä.

Näyttelyssä on esillä myös joitakin Porin taidemuseon ja kaupungin kokoelmista poimittuja teoksia. Teosten proveniensi, eli se kuinka ne ovat tulleet kokoelmaan, tarjoaa esimerkkejä lahjoittajien ja lahjoitusten roolista kulttuuriperinnön muodostumisessa. Näyttelyn yhteydessä Nils Agdler ja Timo Menke lahjoittavat teoksen *Gifted Men* Porin taidemuseolle.

**Porin Mies-Laulun kuorot Vaarinlaulu ja Välimiehet esiintyvät näyttelyn avajaisissa 23.03.**